

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 53. No. 181.
1938. augusztus 17., szerda.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietară: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradi Közlöny, inreg. in Reg. Publ. Periódice sub No. 146—1938. Trib. Arad.

Történelmi okiratok az ország újjáteremtett közigazgatásáról

Ofelsége II. Carol király dekrétumai az új közigazgatási törvényről, a királyi helytartók és a kormányzósági vezértitkárok kinevezéséről.

Dr. Marta Alexandru temesi királyi helytartó a kormányzósága lakosságához

Teljes részletességgel adtunk hírt a Rador-felhivatalos távirati iroda híradása nyomán vasárnap legutolsó lapszámunkban, azokról a nagyjelentőségű közjogi eseményekről, melyek Bucureştiben, Ofelsége a király jelenlétében lefolytak. Részletes tudósításainkat, amelyek azóta érkeztek, az alábbiakban adjuk:

Bucureştiből jelentik: Szombaton délben fél egykor — amint ismeretes az Aradi Közlöny olvasói előtt — nagyjelentőségű ünnepség színe volt a királyi palota trónterme. Az új közigazgatási törvény életbeléptetésével egyidejűleg az új kormányzók letették az esküt Ofelsége II. Carol király kezébe.

A trónemelvény jobb oldalán sorakoztak fel a kormány tagjai, élükön Miron Cristea patriarcha-minisztereinnökkel. Jelen voltak személyszerint: Tatarescu királyi tanácsos, Calinescu belügyminiszter és közoktatásügyi miniszter, Ionescu-Sisestl földművelésügyi miniszter, Iamandl Victor igazságügyminiszter, Argeşeanu tábornok hadügyminiszter, Marinescu egészségügyi miniszter, Paul Teodorescu légügyi miniszter, Constantinescu nemzetgazdaságügyi miniszter és bankkormányzó, Mihail Ghelmegeanu közmunkaügyi miniszter, Colan közoktatásügyi miniszter, Mihail Magureanu minisztereinnökségi államtitkár, Titeanu propagandaügyi alminiszter, Popescu lelkész, a kultusztár, a alminisztere, Glatz tábornok hadügyi alminiszter, Toni közoktatásügyi alminiszter.

A trónemelvény bal oldalán foglaltak helyet az udvarhoz tartozó személyiségek: Ealiff tábornok, királyi tanácsos, a koronajavak intézője, Urdareanu, a királyi ház minisztere, Starcea ceremónia főmester, Flondor, a királyi ház marsallja, Mihail tábornok, Ofelsége II. Carol király szárnysegédje, Zviedenek szárnysegéd, Condeescu udvari könyvtáros, Filiti ezredes, Rusescu ezredes szárnysegéd, Ulea ezredes, a marsalli hivatal főnöke.

Megjelentek az ünnepélyes eskütételre a törvényrendelet készítői is, mint Marinescu professor, Mierlescu professor és Ventu Dumitru is.

Miután a személyiségek már valamennyien elhelyezkedtek a trónteremben számukra fenntartott helyeken, a főceremónia mester jelezte Ofelsége II. Carol király érkezését. Az uralkodó fehér nyári ruhában lépett át a trónterem küszöbét és helyet foglalt a trónszékben.

Calinescu belügyminiszter felolvasta a törvényrendelet életbeléptetéséről szóló királyi kéziratot, majd a kormányzók egyenként Ofelsége elé léptek, hogy elmondják a hivatali eskü szövegét. A törvényrendelet kéziratát ezután Miron Cristea patriarcha-minisztereinnök és Calinescu belügyminiszter aláírták. A hivatali aktus befejezéséül Ofelsége II. Carol király legmagasabb szerencse-

kívánatait fejezte ki az újonnan kinevezett kormányzóknak.

Mint ismeretes, a szombati események középpontjában az új közigazgatási törvény királyi szentesítésének és a tartományi királyi helytartók

OFELSÉGE II. CAROL,
a modern Románia megteremtője

ünnepélyes eskütételének közjogi aktusa állott. Az erről szóló királyi dekrétumok a következők:

Mi, II. Carol, Isten kegyelméből és a nemzet akaratából Románia királya,

Minden jelenlévőnek és eljövendőnek egészségét.

Minisztertanácsunk elnökének és belügyi, igazságügyi és pénzügyi tárcák államtitkárainak, minisztereinknek 1938. július 14-én kelt 15.037. számú jelentése alapján:

A Törvényvéleményező Tanács első tagoza-

tának 1938. július 13-án kelt 176. számú véleményezése alapján:

A minisztertanács 1938. július 15-én kelt 1570. számú naplója alapján;

Az alkotmány 98. szakasza értelmében;

Elrendeltük és elrendeljük;

A közigazgatási törvényt (következik a törvény teljes szövege).

Kelt, Bucureştiben, 1938. augusztus 13-ikán,
II. CAROL (s. k.)

A minisztertanács elnöke:

Miron, Románia patriarchája (s. k.)

Armand M. Calinescu (s. k.)

belügyminiszter,

Victor Iamandl (s. k.)

igazságügyi miniszter

D. Constantinescu (s. k.)

ideiglenes pénzügyminiszter

A tartományi királyi helytartók és vezértitkárai kinevezésének s eskütételének királyi dekrétumai a következők:

Mi, II. Carol, Isten kegyelméből és a nemzet akaratából Románia királya,

Minden jelenlévőnek és eljövendőnek egészségét.

A belügyi tárca államtitkára, miniszterünk 22.223-1938. számú jelentése alapján;

A minisztertanács 1938. augusztus 13-án kelt 1895. számú naplója alapján;

Az 1938. augusztus 3-án 2919. számú királyi rendelettel kihirdetett és a Monitorul Oficial 1938. augusztusi számában megjelent közigazgatási törvény 56. szakaszában foglalt rendelkezések alapján;

Elrendeltük és elrendeljük;

I. szakasz: Hat évi időtartamra kinevezük királyi tartományi helytartóknak a következőket:

Hanzu Alexandru tartalékos tábornokot, volt hadsereg felügyelőt, a Szamos-tartományba;

Papp Danila nyugalmazott tábornokot, a VI. hadtest (Kolozsvár) volt parancsnokát Gyulafehérvár tartományba;

Scarisoreanu Romulus nyugalmazott tábornokot, volt hadsereg felügyelőt Olt-tartományba;

Gane Alexandrut, a Törvényvéleményező Tanács volt főelnökét Bucsecs-tartományba;

Marta Alexandrut, a temesvári ítélőtábla volt főelnökét Temes-tartományba;

Negruzzi Mihail nyugalmazott tábornokot, Prut-tartományba;

Ottescu I. Nicolae, volt államtitkárt Tenger-tartományba;

Cadere Victor, meghatalmazott minisztert a Duna-tartományba;

Simian Dinu, volt államtitkárt, Dnyeszter-

— Ebben a tekintetben bennünket a kisebbségi törvény köt. Más politikát mi nem folytathatunk, szigorúan örökösünk azon, hogy a kisebbségi állampolgárok lojalitást és jóakaratot mutassanak. Ha valakinek bármilyen panasa van, forduljon hozzám, megvizsgálom az ügyét és azt elintézem. Minden, ami törvényes kívánság és ami öfelsége a királyi intenciójának megfelel, elintézését nyer.

A királyi helytartó ezután ismertette a kormányzás hatáskörét. Rámutatott, hogy azoknak az ügyeknek javarésze, amelyet eddig a fővárosban kellett elintézni, ezentúl a kormányzás hatáskörébe tartozik. A kormányzás, illetve a királyi helytartó felügyelete alatt működik valamennyi hivatal, a törvényszék, az állami monopól intézmények (a posta, vasút, dohányjövődék) és az autonóm műegyetem kivételével. A megyei prefekturák költségvetései április 1-ig érintetlenek maradnak. A kormányzás azonban nagy család és helyes, ha az erősebb segíti a gyengébbet. A Temes-Torontál és Arad vármegyék gazdagabbak, mint a többi három megye. Így tehát

az erősebbek fogják a gyengébbeket segíteni és bizonyos, hogy ez is az állam javát és hasznát fogja szolgálni.

Marta Alexandru dr. ezután a sajtóval kapcsolatban a következő kijelentéseket tette:

— A tisztességes sajtónak én vagyok a legerősebb támasza. Az urak tudják és jól emlékeznek, hogy a háború után számos olyan sajtóírás látott napvilágot, mely mindössze három-négy-szer jelent meg és a tevékenysége az egyén és a tisztességes munka ócsárlásában merült ki. Tölem az ilyen sajtó semminemű támogatást nem várhat. A rossz sajtót ki kell irtani. Az államban nemcsak az egyének, de a közületek sem lehet-

A patriárka-miniszterelnök és a belügyminiszter jelenlétében szombaton iktatják be a királyi helytartót

Marta Alexandru dr. királyi helytartó és Ciupe Gheorghe dr. vezértitkár ünnepélyes beiktatása szombaton történt meg. A beiktatást Cristea patriarcha, miniszterelnök végzi. A miniszterelnök Calinescu Armand belügyminiszter társaságában érkezik Temesvárra és az állomásról egyenesen a második kerületi görög keleti román székesegyházba hajtat, ahol Andrei aradi görög keleti román püspök fényes papi segédlettel hálaadó istentiszteletet celebrál. Az istentiszteleten részt vesznek a tartomány összes prefektusai, a székvárosok prefektusai, a hetedik hadtest parancsnok tábornoka, a tartományi katonai el-

kölségek és nagyszámu meghívott közönség. A Tedeum után a prefektura nagytermében fogadtatás lesz, majd Cristea Miron patriarcha minisz-

Hull: „Nemsokára valamennyi népnek egy uton kell járnia!”

Washingtonból jelentik: Hull amerikai külügyi államtitkár rádióbeszédében kijelentette, hogy nincs messze az idő, amikor a nemzeteknek nem lesz többé

szabad választásuk abban a kérdésben, hogy az erőszak, vagy a józan ész utját kövessék-e. Nemsokára valamennyi népnek egy uton kell járnia. Ha tovább haladnak a világ népei az általános káosz felé, akkor a veszély még nagyobbá válik és a világot a legborzalmasabb gazdasági, politikai és katonai viszályba dönthetik. Az emberiség túlnyomó része azonban élni akar és nem hajlandó tűrni, hogy a világon az anarchia váljék urrá.

Amerikai körökben egyébként derülatoan itélik meg a nemzetközi helyzetet és ezt a következőkkel indokolják: Az angol és francia diplomácia egyre szorosabb együttműködése kiviláglik a legutóbbi nemzetközi politikai ténykedésekből. A csehszlovák kormány és a nép között megbonthatatlan az összhang és ez a vérkeringés teljesen felfrissült. Végül az orosz-japán fegyverszünet adja meg súlypontját ennek az optimista fellegősnak, mert az illetékes amerikai körök azon a véleményen vannak, hogy habár ebben a kérdésben túlzott optimizmussal nem szabad felfogni a dolgokat, mégis feltétlenül az a helyzet, hogy a nyaranta kialakuló nemzetközi konfliktusok legsúlyosabbika az idén elsimult és nem is kell attól tartani, hogy rövidesen ez a konfliktus izgalomba hozza a kedélyeket.

Kémkedés gyanúja miatt csaknem letartóztatták a windsori herceget

„Most már legalább kém is voltam” — mondotta a volt angol király, aki ujabban vegetáriánus koszon él

Genua. Nem mindennapi élménye volt a napokban a windsori hercegi párnak. A herceg és felesége most luxusjachtjukon az olaszországi vizeken tölti a nyarat. A windsori herceg jachtja mindenütt, ahol megjelent, nagy feltűnést keltett, azonban senki sem tudta, hogy kié a jacht és kik azok, akik benne utaznak. A kikötők rendőrei csak egy dologra lettek figyelmesek, hogy a jacht minden kikötőben megáll, senki sem száll ki a jachtból, ellenben a kikötőben már várja a jachtot mindig valaki, egy csomagot ad át és a jacht máris tovább siklik a tengeren.

A kikötők rendőrszemei egymásnak adták tovább ezt az érdekes tünetet s miután napokon át nem sikerült közelebbit megtudni a titokzatos jachtról, Genuában feltartóztatták a Gulzare nevet viselő jachtot. Genuában is megismétlődött az eset. A jacht befutott a kikötőbe, egy ur kiszállt a jachtból, néhány lépést tett a kikötőbe, találkozott egy másik urral, akitől csomagot vett át, aztán visszament a jachtba és nyomban tovább utazott.

A genuai kikötő rendőrsége azonban ezután nem volt rest és amikor a jacht ki akart futni a kikötőből, feltartóztatták. Nagy volt a

csodálkozásuk, amikor kiderült, hogy a jachton a windsori herceg és felesége pihennek. Nyomban meg is magyarázták, miért áll meg minden kikötőben a jacht. A hercegpár ugyanis ujabban vegetáriánus koszon él, a kíséret egyik tagja azonban húsetelt eszik és ezt a húsetelt hozza távirati megrendelés alapján mindig valaki a kikötőbe.

A windsori herceg jót mosolygott az eseten, barátságosan kezet fogott a rendőrökkel és csak annyit mondott:

— Most már legalább kém is voltam . . .

Urania:

Holnap premier!

Ön hallhatott és olvashatott a lincselésről! De nem látta és nem érzékelte a tömegőrület magávalragadó lendületét, ösztönorgláját?

A FURIA

az emeerkon szunnyadó állat, a jó és a gonosz évezredes harcának és megszépítő szerelem varázserejének mérészérvékezte ése. — Főszerepben: **Silvia Sidney, Spencer Tracy**

Rendezte: FRITZ LANG.

URANIA

Ma utoljára!
5-től folytatódólagosan

„Dalol a tenger” (Sanghai-éjszakák)

Zenés jáványos vigjáték. Dick Powell és Doris Weston-ua.

Kiegészítő műsor: „A bűnök szigete”

CORSO:

Telefon: 2065.

5, 7.15 és 9.30 órakor

A királynő férje

JEANETTE MACDONALD, MAURICE CHEVALIER. — Uj hirdó és pótkép!

Politikamentessé teszi a közigazgatást a szombaton életbelépett új törvény

Hat évre szól a királyi helytartók, polgármesterek és tanácsok megbízása. — Hivatalos közlést kaphat bárki beadványai és kérvényei sorsáról. — A törvénytelen közigazgatási ténykedés folytán okozott károk megtérítése

A szombaton délelőtt életbelépett új közigazgatási törvényt Armand Calinescu belügyminiszter részletes és alapos indokolással kísérte, amelynek főbb részletei a következők: Az az új politikai szervezés, amelyet az 1938. február 27-iki alkotmány jelent, feltétlenül szükségessé tette a helyi közigazgatásnak új alapokra való fektetését.

A helyi közigazgatás

Az egyesülés óta történt közigazgatási egységtörési kísérletek sikertelenek maradtak, mégpedig két olyan ok miatt, amelyek ma már kétségtelenek:

a) Először a politikai életnek a helyi közigazgatásra gyakorolt hatása állandó változásokat okozott. Lehetetlenség volt bármi komolyt és véglegeset alkotni, mert a politikai élet követelményeinek hatása minden stabilitást megszüntetett.

b) Másodsorban nehézségek merültek fel az ország különböző tartományainak közigazgatási szervezete részéről, amelyek különböző voltak, nál fogva nehezen foglalkozhatók egyetlen egységes törvénybe.

Ez a két ok eredményezte a helyi közigazgatási törvények stabilitásának hiányát, mert ellenében voltak ezek a törvények a központi közigazgatás szervezéséről szóló törvényekkel.

Az új közigazgatási törvényből egyébként az alábbiakban közlünk néhány fontosabb rendelkezést:

Közigazgatási szempontból megkülönböztetnek: községek, járások, megyék és kerületek. Község alatt értendő a falusi község és a város is. Törvényhatósági joggal felruházott a város, ha az tartományi székhely, vagy ha ötvenezernél több lakosa van.

Hat évre szóló megbízás

Nem lehet községeket, városokat, a királyi család tagjait kivéve, más személyiségekről elnevezni. Valamely községet furdóhelyé nyilvánítani csak királyi rendelettel lehetséges, még pedig az egészségügyi miniszterium előterjesztése alapján.

Valamely községnek tagjának tekintik mindenképpen, akinek tényleges lakása a község területén van legalább egy év óta és ott rendes községi adókat fizet.

A község polgármesterét — primariját — a község tagjai közül nevezi ki a prefektus: községekben és oly városokban, melyek nem megyei székhelyek. Királyi helytartó nevezi ki a polgármestert oly városokban, melyek megyei székhelyek. Királyi dekrétum nevezi ki a polgármestert — még pedig a belügyminiszter előterjesztésére — furdóhelyeken és törvényhatósági joggal felruházott városokban. Furdóhelyeken a polgármesternek nem kell a község lakosának lennie.

Falusi községekben a községi előjárónak legalább elemi iskolát végzettnék kell lennie, a városokban liceumi, vagy más középiskolai végzettséggel kell bírnia, törvényhatósági joggal felruházott városokban, megyei székhelyeken, furdóhelyeken.

A polgármesternek egyéb, a köztisztviselőkre vonatkozó kellékek mellett: vagy akadémiai végzettséggel kell rendelkeznie, vagy legalább alezrederesi rangban levőnek kell lennie.

Nem lehetnek községi előjárók, polgármesterek: Tanítók, papok, bármely vallás szerzetesei, továbbá azok, akiknek a községgel vállalkozási, szállítási, vagy munkaszerződésük van, akik italmérési jogosítvány tulajdonosai. Falusi községekben ezenkívül: a község tisztviselői, vagy bármely más állami szolgálat tisztviselői sem.

A polgármester, községi előjáró kinevezésének tartama: hat év.

de ennek az időnek lejártá után ismét kinevezhető. Falusi községekben, valamint városokban az

Tanyákat községekké emelni, két vagy több községet egybeolvasztani, egyik községtől egy másikhoz csatlakozni: a községi tanács határozata

ARMAND CALINESCU
belügyminiszter

alapján lehet, a határozat hozatala alkalmával a szolgabíró elnököl. A végleges jóváhagyás a prefektus hatáskörébe tartozik.

A városok közelében levő községeket külvárossá lehet emelni az illetékes tanács határozatával. A külvárossá emelt község megőrzi községi szervezetét és kötelezettségeit, de építési, egészségügyi és rendőrségi szempontból annak a városnak a szabályai irányadók, melyhez tartozik.

előjárónak egy helyettese van, városokban a polgármester mellett két alpolgármester, törvényhatósági joggal felruházott városokban annyi alpolgármester működik, ahány kerületre oszlik a város. Az alpolgármesterek vezetik ezeken a helyeken kerületük ügyeit.

A községi tanács tagjai választottak és jogszerűtiek. A választottak a következőképpen oszlanak meg: Három választott tagja van a községekben, öt azokban a városokban, melyek nem megyei székhelyek, hét választott tagja van a községi tanácsnak megyei székhelyvárosokban, végül 12 választott tagja van a községi tanácsnak törvényhatósági joggal felruházott városban.

Jogszerűt tagjai a községi tanácsnak: községekben a görög keleti egyház legkorosabb képviselője. Ahol a lakosság többsége más vallású, ott

a más vallásnak legidősebb egyházi képviselője vesz részt a tanácsban mint jogszerűt tag.

Ugyancsak jogszerűt tag az állami elemi iskola legöregebb igazgatója — városokban a legmagasabb foku iskola igazgatója, — ahol többféle állami iskola van, ott a legmagasabb foku iskola igazgatója a jogszerűt tag. A jogszerűt tagokat a prefektus nevezi ki és csak tanácskozási joguk van. Városokban jogszerűt tagok még a városi kórház legidősebb vezetője, a rangidős állami állatorvos, a Kulturothton társadalmi munkára kötelezett igazgatója, a külvárosok alpolgármesterei. de ez utóbbiak csak kerületük ügyeiben vesznek részt. A tagoknak határozathozatali joguk is van. Megbízatusuk hat évig tart és a községi tanács hatáskörébe tartozik: községi adók, illetékek kivétele, jövedelmi források létesítése, a törvény által meghatározott keretekben a költségvetés megszavazása, községi kölcsönök megszavazása, a község területének módosítására nézve bármely határozat hozatala, ingatlan adása-vétele, cseréje, ajándékok elfogadása, jogfeladások, jogelismerések, ha az

érték a rendes költségvetés huszadrészét átlépi. A tanács kétharmad többséggel diszpolgárokat választthat, mely határozatát jóváhagyás végett a belügyminiszteriumhoz terjeszti fel, előterjesztéseket tehet közérdekből, határoz minden más esetben, melyet a törvény meghatároz. A községi tanács véleményét nyújt oly esetekben, melyekben a törvény ezt előírja és megkérdezés esetén közli véleményét a polgármesterrel, rendes gyűlést kétszer tartanak évente, mégpedig február elsején és november elején.

A királyi helytartó

A királyi helytartót királyi rendelettel nevezik ki, minisztertanácsi jegyzőkönyv alapján, a belügyminiszter előterjesztésére, még pedig hat esztendőre.

A királyi helytartónak államtitkári rangja és fizetése van és az excellenciás címet viseli.

A királyi helytartó nem viselhet semmi más állami, városi, vagy közintézmény által járadalmazott állást. Nem üzhet szabad foglalkozást sem és nem vállalhat vállalatoknál megbízást.

A királyi helytartót munkájában egy vezértitkár segíti, akinek miniszteri titkári rangja és fizetése van.

A királyi helytartó a magánosoktól a közigazgatási ügyekben hozzája érkezett panaszokat orvosolja,

egyetlen panaszt sem lehet közvetlenül a miniszterhez intézni a királyi helytartó megkerülésével.

Az új közigazgatási törvény intézkedik arról is, hogy akinek valamely törvénytelen közigazgatási eljárás miatt kára származik, ezen kár megtéríttessék. A 138. szakasz szerint: bárki, akinek jogai sértettek meg valamely törvénytelen közigazgatási ténykedéssel.

kérheti az illetékes igazságszolgáltatási hatóság útján kárának megtérítését.

A királyi helytartóság, a prefektus, a polgármester, valamint a közigazgatás tisztviselői felelősek minden oly ténykedésért, mellyel károkat okoztak akár a hivatalos hatalommal való visszaélés, akár rossz-hiszeműség által.

A hivatali tisztviselő, aki a törvényteleniséget elkövette, csak abban az esetben mentesül a következmények alól, ha írott parancsra hivatkozik és ha igazolja, hogy a parancs végrehajtása előtt írásban jelentette annak törvényteleniségét.

Kérvények és beadványok intézése

A közigazgatási törvénynek 193-ik szakasza a felek tudakozódási jogát állapítja meg. Ugy a helyi hatóságok, mint a belügyminiszterium iktatója mellett külön felvilágosító iroda működik, mely a már beadott kérvények sorsáról és elintézéséről ad felvilágosítást, még pedig harminc napon belül. Az erre vonatkozó levelezés bélyegköltségeit a felek viselik. A jegyzők kötelesek az ilyen érdeklődéseket haladék nélkül a megfelelő helyekre továbbítani.

Palágyi Adrienne esküvője

Előkelő esküvő színhelye volt vasárnap este az aradi minorita templom. Vasárnap este fél nyolckor vezette oltárhoz a gróf Zselinszky uradalom köztisztjeletben és megbecsülésben álló igazgatójának leányát, nemes Palágyi Adriennét Galambos József dr., budapesti sebészorvos. Az egyházi szertartáson a násznapyi tisztséget Palágyi Jenő dr., aradi főorvos és Ungurean Béla nyugalmazott bankigazgató töltötték be.

A minorita templom tágas hajója zsufolással megtelt ünneplő közönséggel és amikor a násznép bevonult, felhangzott a Lohengrin „Nászindulója.” Az esketési szertartás alatt Várfalvy Elza orgonakísérettel „Ave Mariat” énekelte. Az esketést Wld Endre dr. kiegészített rendfőnök végezte nagy papi segédlettel, majd a szertartás után szép beszédet intézett a fiatal párhoz.

A nászmenetben a fiatal páron és szülei-kén kívül a következők vettek részt: Palágyi Jenő dr. és felesége, Ruzsa György dr. főorvos, a koszorus párok a következők voltak: Grumáz Baby és dr. Petry, Hendl III és Ungurean László, Gergely Klári és Bossányi Kálmán, Kövér Hédi és dr. Grahnér, Veteráni Baba (Temesvár) és Cziráky István.

Az esküvő után a násznép az ujaradi Tün dárkertbe vonult, ahol a nászlakomát tartották. Az éjszaka folyamán a fiatal pár külföldi nászutra utazott.

Olesó vásár a GOLYA-áruházban

E hóban nagy árleszállítás. — Str. Petianu 1.

Szaporítják a gépfegyver-állásokat a német—csehszlovák határon

Runciman lord látogatása a szudétanémet vidéken. — Mi a helyzet a német hadgyakorlatok ügyében?

Érdekes angol cáfolat a háborus híresztelésekre

Prágából jelentik: Csehszlovákiában a két ünnepnap nagyobb események nélkül telt el, de a politikai közvélemény idegessége ezekben a napokban még élelkebben nyilvánult meg. Jelenleg az egész cseh politikai élet és közvélemény figyelme Németország és a német hadgyakorlatok felé irányul. Ez magyarázza azt a feszültséget, amely úgy a sajtóban, mint a politikai életben kifejezésre jut. A két nap alatt a kormány több tagja beszédet mondott, amelyben a háború s a béke kérdésével foglalkoztak. A cseh kormány vasútiügyi minisztere egy nagyobb politikai összejövetelen kifejtette, hogy a háború és a béke kérdése most egyedül Németországtól függ. A csehszlovák hadügyminiszter pedig az ifjú katonatisztek avatási ünnepségén hangoztatta, hogy a katonáknak nem szabad idegeskedniük.

A sajtó nyugtalansága

A sajtó nyugtalanságát elárulja az, hogy a lapok legtöbbször első oldalon terjedelmes cikkekben foglalkozik a német hadgyakorlatok ügyével. Nagy jelentőséget tulajdonítanak a lapok annak, hogy mára összehívták a legfőbb államvédelmi tanácsot. Hogy ezen a megbeszélésen milyen katonai rendelkezések kiadására kerül sor, azt még senki sem tudja. Anyoni bizonyos, hogy a határmenti csehszlovák állások megerősítése tovább folyik és főleg a gépfegyverfészek számát szaporították meg.

Berlinből jelentik: A német őszi hadgyakorlatok tegnap megkezdődtek. A főparancsnokságot maga Hitler vette át. A hadgyakorlatok első hatása Berlinben és környékén abban a körülményben jelentkezett, hogy az autobusz közlekedésben súlyos zavarok támadtak. A személyszállításra beállított autobuszok nagyrészt a hadgyakorlatok idejére rekviráltak s a manőverek színhelyére szállították. Az utasok közlekedési eszközök hiánya miatt, nem tudtak elindulni. A német fővárosban nagy idegességet váltott ki Göringnek az az utasítása, hogy a különböző szakmák több ezer embert állítsanak készenlétbe földmunkák elvégzésére. Így az éttermi munkásoknak kétezer embert, a fa és fémipari munkásoknak négyezer embert kellett készenlétbe helyezniük. A munkásvonatok egymásután indulnak a hadgyakorlatok színhelyére.

Rendkívül érdekes a Manchester Guardiannak az a jelentése, amely szerint a jelenleg Berlinben tartózkodó Italo Balbo olasz marsall mérsékletre intette Hitlert.

Runciman szudétanémet területekre utazott

A Havas-iroda jelentése szerint Németországban hivatalosan nem értesültek arról, hogy Runciman lord Hitler kancellár meglátogatására készül. Német hivatalos részről kijelentették, hogy tulkorai lenne egy ilyen lehetőségről beszélni, mert először be kell várni, míg a lord pontos képet kap a csehszlovák helyzetről és csak azután lehet szó egy ilyen értelmű találkozásról.

Prága. (Rador.) Runciman lord Ulrich von Kinsky herceg gépkocsiján elhagyta Balzutat, ahonnan folytatja útját, hogy meglátogassa a Csehország északi részében lakó szudétákat. Nem tudják, hogy Runciman utazásának tulajdonképpen mi a célja, és hogy meddig fog Északcsehországban tartózkodni.

Lansbury elindult Budapestre

Lansbury, az angol munkáspárt volt vezetője, hétfőn délután elutazott Londonból Budapestre. A hetvennyolc éves angol politikus kontinentális útjának első állomása Budapest s innen Bucurestibe, majd Szófiába, onnan pedig Belgrádba utazik.

Lansbury útja a világbéke akcióval áll összefüggésben, amelynek állandó propa-

gálója az agg angol államférfi. Lansbury Londonban a pályaudvaron elutazása előtt kijelentette az újságíróknak, hogy mind a négy fővárosban az államfőknél jelentkezni kíván a kiállításra.

A Berliner Post-ban megjelent cikk, amelyet a német távirati iroda továbbított, erősen tiltakozik a német hadgyakorlatoknak tulajdonított nagy jelentőség ellen.

— Német politikai körökben ezt az eljárást annak minősítik, hogy egyes külföldi körök ismét békétlenséget akarnak kelteni az európai közvéleményben. Az őszi hadgyakorlatok ez évben kis egységek gyakorlataként fognak lefolyni. Azt a körülményt, hogy ezuttal a tartalékosokat is bevonják, azzal magyarázzák, hogy miután Németország csak az utóbbi években vezette be a kötelező katonai szolgálatot, eddig nem hívhatta be hadgyakorlatra ezeket a tartalékosokat. Ezzel Németország nem tesz mást, mint utánozza azokat a külföldi államokat, amelyek hadgyakorlataikon rendszeresen behívják a tartalékosokat.

Hétfőn délután a Magyar Távirati Iroda Londonból kelteztetett rövid közleményt adott ki, amely szerint „mértékadó angol helyen rámutatnak arra, hogy teljesen alaptalanok azok a lapjelentések, hogy Bonnet francia külügyminiszternek Campbell párisi angol ügyvivővel folytatott megbeszélései során a német őszi hadgyakorlatok is szóba kerültek.” E közle-

mény olyan esemény cáfolatát adja, mellyel a világsajtó az elmúlt napokban bőven foglalkozott és amely az európai fővárosokban többkevesebb izgalmat váltott ki. A német hadgyakorlatokról van szó, amelyeket „mozgósítás” nagyítottak fel és összefüggésbe hoztak a szudeta-német követelések olyan megoldásával, amelyek a tárgyalások mérlegébe a Németbirodalom fegyveres hatalmát dobják.

Az angol kormány nem akarja tulozni a dolgok jelentőségét és ezért hivatalosan cáfolta azokat a riasztó híreket, amelyek a német mozgósításról elterjedtek. Azonban az angol hivatalos körök nem tagadják a helyzet súlyosságát és azt akarják, hogy az angol nép tudomást szerezzen. Az angol népnek tudnia kell, hogy a helyzet kulcsa nem Prágában, hanem Berlinben van és minden attól függ, vajon Berlinben úgy döntenek-e, hogy a szudeta-német kérdést diplomáciai úton, vagy pedig erőszakos fellépéssel intézik-e el.

Runciman Benesnél, összeült a cseh nemzetvédelmi tanács

Lord Runciman angol megbízott kedden délután Benes csehszlovák köztársasági elnökkel volt kihallgatáson. A csehszlovák dílám elnöke hosszabb kihallgatáson fogadta Runciman lordot, de a kihallgatás eredményét nem hozták nyilvánosságra.

A Havas-ügynökség jelenti lapzártakor, hogy a legfelsőbb nemzetvédelmi tanács Hodzsa Milan elnökelete alatt ma délelőtt a Kolowrat palotában összeült. Minden nemzetközi nehézség dacára a cseh politikai körök nem tulajdonítanak a tanácskozásnak kivételes fontosságot. Hangsúlyozzák, hogy a tanácsot már tíz nappal ezelőtt összehívták és a mai eszmecsere azokra a pénzügyi s gazdasági kérdésekre vonatkoznak, amelyek a legutóbbi, áprilisi tanácsülésen is szóba kerültek.

Tizenkét millió lei befektetéssel

munkás-üdülőtelepeket létesít a kormány

Ralea miniszter bejelentette, hogy olcsó szórakozási lehetőségeket teremt a munkásság részére. — Szociális egyenlőség nélkül nem lehet nemzeti szolidaritásról beszélni

Bucurestiből jelentik: Vasárnap érkezett meg a fővárosba a munkásjóléti intézmények létesítésével kapcsolatosan megszervezendő kiránduló csoportok első része.

Ebből az alkalomból Ralea munkaügyi miniszter beszédet intézett a munkássághoz, amelyben többek között ezeket mondotta:

— Fiatal szervezetünk tagjai az ország minden részéből nagy lelkesedéssel gyűltek itt össze, de azt hiszem, hogy most sincs mindenki itten, akinek itt kellene lenni. Sok megjegyzés hangzott el és többek között ezeket mondták: Nem szabad a munkást elszakítani a munkától, hogy a szórakozásnak szentelje életét. Erre a megjegyzésre csak azzal válaszolhatok, hogy a jó munkát csak jóindulatu, vidám munkástól lehet várni. A mi törekvésünk nem az, hogy kenyeret és cirkszt juttassunk a népnek, hanem az, hogy lehetőséget nyujsunk egy egészséges munkásgeneráció felneveléséhez. Azt is mondják, hogy elsősorban az anyagi lehetőségeket kell feljavítani és csak azután az élet többi részét.

Tisztában vagyunk azzal, hogy üres gyomorral nem esik jól a szórakozás sem. Nem ezt akarjuk. A munkásnak nemcsak gyomor van, hanem lelke is, tehát azt akarjuk, hogy testben és lélekben egyaránt gyarapodjon. Rendszeresen akarjuk a 8 órás munkaidőt, a fizetett szabadságot, üdülőtelepeket létesíteni, ahol a munkásság olcsón regenerálhatja a munkarejét és az elkövetkezendő nyárig 12 millió leies befektetést eszközöl a kormány ilyen üdülőtelepek létesítésére. Súlyt helyez a kormány arra is, hogy a jövő munkásgeneráció képzett legyen és ezért megfelelő oktatásban akarja részesíteni a tanoncokat. Végül is azt akarjuk, hogy munkaidő után teljes szabad-

ságot élvezzen a munkás.

A franciák gunyosan mondták a német munkásságra, hogy Németországban „jólétre kárhoztatják” a munkást. Mi senkit sem köte lezünk, hogy résztvegyen munkaprogramunkban, de lehetővé kell tennünk, hogy az a dolgozó ember, aki nem tud elmenni egy moziba, vagy hangversenyre, vagy nem tud magának más szórakozási lehetőséget szerezni, olcsó áron hozzájusson mindenhez. Véget akarunk vetni egy áldatlan harcnak, mert minden osztály egyenlő jogokat élvez és minden osztálynak szolidárisan kell vállalnia az ország jövőjét. Nem lehet nemzeti szolidaritásról beszélni szociális egyenlőség nélkül és mi segítünk akkor azokon, akiket a történelem visszaszorított, azt akarjuk, hogy ne mások rovására emelkedjenek fel, hanem a saját életlehetőségükkel. Egy évszázada annak, hogy az osztályharc nagy prófétája kimondta a jelszót: „Munkások egyesüljete!” Ma más idöket élünk és én ugyanezt a törekvést a következőképpen módosítom: „Román munkások egyesüljete a román jogállam köré, a Haza köré és a Trón köré.”

A fővárosban tartózkodó munkások és kis iparosok kiránduló csoportja folytatta útját a Fekete-tenger felé.

CENTRAL: 5. 7 $\frac{1}{4}$ és 9-80 órákor

Az amerikai filmszezon nagy csenőnye,

„ELLOPOTT ÉLET”

IRENNE DUNNE, ROBERT TAYLOR

Ez a film szebb, mint a „Mellékuca”

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgőnyelv: KOZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 18.

Előfizetési áraink:

Éves díj: 840 lei || Negyedéves: 210 lei
Hónap díj: 420 || Egy hó: apra 70Különleges égi jelenség
Budapest felett

Budapestről jelentik: Vasárnap délelőtt fél 12 óra tájban lázasan figyelte az égboltozatot, aki csak a szabad ég alatt tartózkodott a magyar fővárosban. A firmamentum tetején ragyogott a nap és a napot teljes körben szivárvány fogta körül. A szivárvány, — mint tudjuk — akár egyes, akár páros ívű, valahol a szemhatár szélén, félkörben, híd-ként tündöklök az égen és ezért a vasárnapi szivárványnak különleges és ritka elhelyezkedése érthetően keltette fel a közfigyelmet. Ön-kéntes és működvelő meteorológusok nyomában a legkülönbözőbb és legvalószínűtlenebb magyarázatokkal tömtek a kíváncsiakat, idősebb hölgyek és urak viszont titokzatos jóslatokat vételek kiolvasni a szokatlan égi jelenségből. A szivárvány-jelenség magyarázata egyébként a következő: Jégkristály felhőreteg került a nap elé és ez okozta, hogy a napsugarak különleges fénytörése, az úgynevezett fényinterferencia-jelenség következtében napgyűrűt alkottak. Ugyanakkor — mint vasárnap is — a szivárvány piros színe esik mindig közelebb a naphoz. A vasárnapi jégkristály-felhőreteg mintegy tíz kilométernyi távolságban lehetett feletünk. A napgyűrűjelenség egyébként nem is túlságosan nagy ritkaság, csak rendszerint egészen halványan látható és ezért szabad szemmel nem szokták észrevenni. A vasárnapi szivárványt azért lehetett olyan élesen és ragyogóan látni, mert a jégkristály-felhőreteg vegyi összetétele és fénytörése különleges volt.

— IDŐJÓSLAT: Sülyedő hőmérséklet, helyi esőkkel.

— Zürichi tőzsdezárlat. Páris 11.98 és fél, London 21.28 és háromnegyed, Newyork 436.87 és fél, Brüsszel 73.50, Milánó 23, Amszterdam 238.07 és fél, Berlin 175.08, Prága 15.07 és fél, Varsó 82.20, Belgrád 10.00, Bucuresti 3.25.

— Antal István magyar államtitkár tanulmányutja Berlinben. Antal István magyar igazságügyi államtitkár vasárnap este Berlinbe utazott, ahol három napot tölt. Látogatása során tanulmányozza a német propaganda intézményeket, valamint a sajtó érdekképviselői szerveit.

— Pacha Ágoston dr. megyéspüspök hazaérkezett. Temesvárról jelentik: Pacha Ágoston dr. megyéspüspök befejezte nyári szabadságát és tegnap este visszakerült székelyére. Az érkező főpásztort Korner József dr. általános püspöki helynökkel az élén a központi papság fogadta. Pacha Ágoston dr. megyéspüspök kíséretében érkezett Végh dr. pozsonyi prelátus kanonok, aki néhány napig lesz vendége a püspöki aulának. A vendég-kanonok ma délelőtt meglátogatta a IV. kerületi zárdát, ahol ünnepélyesen fogadták. A nap folyamán a többi katolikus intézményeknél tesz látogatást a megyéspüspök vendége.

— Márton Áron lett Kolozsvár új plébánosa. A gyulafehérvári püspökség az elhunyt Hirschler József kolozsvári plébános helyébe Márton Áron katolikus lelkész nevezte ki. Az új plébános ünnepélyes beiktatása vasárnap délelőtt történt meg.

— Iorga szabadegyetemének záróünnepélye. Tegnap zárták le nagy ünnepségek között Valeni de Munteban a nyári egyetem harmincegyedik évét. Az ünnepségeken részt vett Titeanu Eugen propaganda és sajtóügyi alminiszter is. Iorga Nicolae professzor tartotta a záróbeszédet, rámutatván az elért eredményekre és a nyári egyetem hallgatói nagy lelkesedésére. Titeanu Eugen megígérte, hogy a községen turisták számára szállodát építtet, hogy lehetővé tegye az ország közönségének a román kultúra ezen központjának minél könnyebb megismerését. Este a vendégek részt vettek Iorga híres drámájának szabadtéri előadásán.

— Egy törvényszéki elnököt felfüggesztett, egy közjegyzőt elmozdított az igazságügyminiszter. Bucurestiből jelentik: Az igazságügyminiszterium a hotini törvényszék elnökét, Ioan Cloceanut rendelkezési állományba helyezte, mivel egy sikkasztási ügy kivizsgálását öt évig késleltette azzal, hogy az ügy okiratait lakásán tartotta. Az igazságügyminiszterium ezenkívül August Ottenbreit, cernăuți-i közjegyzőt csalás és sikkasztás miatt megfosztotta állásától.

A repülés fiatalít?

Főtisztelendő John Reginald Weller, Argentina „repülő püspöke” 57 éves korában váratlanul megnősült. Husz egynéhány éves, nagyon szép és nagyon fiatal leányt vett feleségül, Miss Frances Margaret Butlert, John Reginald Weller Liverpoolban teljesített egyházi szolgálatot. Két évvel ezelőtt Argentínába repült és két év óta hetenként többször jár repülőgépen egyik városból a másikba. Akik régen ismerték még Liverpoolból és mostanában látták, alig ismernek rá. Csendes öreg ur volt Liverpoolban, amióta „repülő-püspök” lett, valósággal megfiatalodott — ezt bizonyítja egyébként a fenti hímenhir.

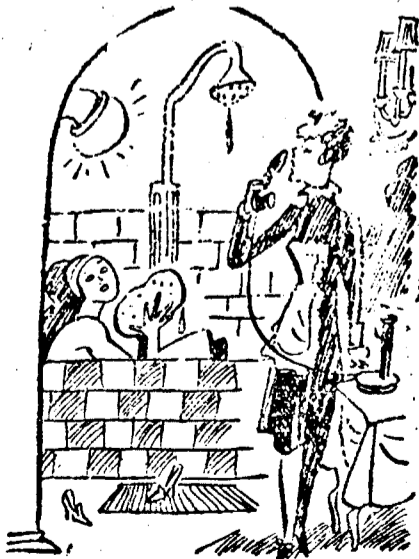
— Miért hívták vissza Luther amerikai német követet? Washingtonból jelentik: Az Egyesült-Államokban tartózkodó külföldiek tevékenységének megvizsgálására kiküldött parlamenti bizottság kihallgatta Metcalfe detektívét, a vizsgálat egyik vezetőjét. Metcalfe azt állította, hogy Luther. Németország volt amerikai követet azért hívták vissza, mivel nem volt hajlandó együttműködni a German American Bunddal. Az amerikai nemzeti szocialista mozgalomnak Metcalfe szerint az volt a főcélja, hogy nagykiterjedésű kémhálozatot létesítsen.

— Minden mérnöknek november elsejéig be kell iratkoznia a szakmai testületbe. Hivatkozással a mérnöki foglalkozás szabályozásáról szóló törvény intézkedéseire, a közmunka és közlekedésügyi minisztérium felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy az összes, akár közüzemnél, akár magánvállalatnál dolgozó képesített mérnöknek, ha címüket használni óhajtják, legkésőbb november elsejéig be kell iratkoznia a szakmai testületbe (Colegiul Inginerilor.) A beiratkozások a minisztérium megfelelő szakosztályán történnek, a képesítési iratok benyújtásával. Ezeket az iratokat a törvény előírásainak megfelelően ellenőrzik. Azokat, akik nem iratkoznak be a szakmai testületbe, november elseje után elzárással és pénzbüntetéssel sújtják, a legnagyobb szigorjában.

— Amerikai gangster Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Az egész világot bejárta az a hír, amely szerint Patrick O'Brien, a hírhedt amerikai gangster Közép-európába utazott, azt azonban eddig senki sem tudta, hogy Patrick O'Brien két napot a fővárosban töltött. A gangstervezér az 517.684. számú, április 21-én Washingtonban kiállított utlevéllel Szófiából jött az országba és a fővárosban a Royalban szállt meg. Két napig tartózkodott Bucurestiben, majd Lemberg felé utazott.

— Paraschiv Mazilu hangversenye. Szombaton, augusztus 20-án este fél 10 órakor a Kulturpalotában rendezte meg hangversenyét Paraschiv Mazilu, a jónevű román tenorista. Változatos, szép műsorral lép a közönség elé a pompashangu énekes, akit Fetter Irén kísér zongorán.

Valószínűtenség

— Igen uram, a nagyságos asszony ötpercen belül ott lesz a mozinál...

— MINDEN KÉRELMEZT ELINTÉZ A VÁROS, FELESLEGES A KÖZBENJÁRÁS. Ismeretes, hogy az új kormányzati rendszer a különböző közigazgatási ügyekben, amelyekkel kapcsolatosan a közönség kérelemmel fordul a hatóságokhoz, szigorúan eltiltott minden közbenjárást. Riscuția Moise nyugalmazott alpolgármester, a város alpolgármestere, aki a távollévő polgármester helyett a város ügyeit intézi, ismételt és nyomatékos felhívással fordul a közönséghez, kérve, hogy a kérvényezők mellőzzék minden közbenjárást, mert minden jogos és törvényszerű kérést késedelem nélkül teljesítenek. A kéréseket illetően az illetékes ügyosztályok szolgálnak véleményezéssel, amelynek alapján azután a városi határozat megtörténik. A véleményezés aszerint történik, hogy a kérés a törvény értelmében teljesíthető-e és éppen ezért közbenjárás teljesen felesleges.

— Kifosztottak egy amerikai újságlíró a brassói pályaudvaron. Brassóból jelentik: Vakmerő módon végrehajtott tolvajlás történt a brassói pályaudvaron. A tolvajlás áldozata lett Constance Kurth, az „United Press” Romániába küldött tudósítója, akinek kézipodgyaszt ismeretlen tettesek ellopták, miközben vonatjára várakozott. A pályaudvari rendőrség nyomában bevezette az ügyben a nyomozást, de a tettest nem sikerült kézrekeríteni. A hírlapíró böröndjében volt néhány ezer lei értékű csekkönyve, ezenkívül utlevele is.

— Tempionszentelés Hódosbodrogon. Az aradi püspökség nagy anyagi áldozatokkal restauráltatta a hódosbodrogi zárdát és templomot, amelynek eredete a XIV. századig nyúlik vissza. Hosszu hónapokig tartott a zárda és a templom renoválása és annak során különösen a templom falain értékes freskók kerültek napvilágra. A templom és a kolostor felszentelése tegnap ment végbe nagy ünnepségek között, tizezer főnyi közönség jelenlétében. Aradmegyének messzebb fekvő falvaiból is a hívek nagy tömege jelent meg, hogy részt vegyen a felszentelés lélekemelő aktusán. A felszentelést dr. Magier Andrei aradi görög keleti püspök vezette nagy papi segédlettel. A felszentelési aktuson megjelentek az aradmegyei hatóságok vezetői is.

— Dr. Kállai szemorvos szabadságáról vizsdatért, újból rendel, Str. Horla 4.

Jön!

Jön!

505. a csíkkal!.

— Nyugateurópai falmportör országok titkos értekezlete. A nyugateurópai falmportör államok: Anglia, Franciaország, Németalföld és Belgium szakmai kiküldöttei, július második felében értekezletre gyűltek össze, amelyen állást foglaltak a jelenlegi fapiaci helyzet kérdéseiben. A tárgyalások eredményeiről semmiféle hivatalos tájékoztatást nem adtak ki és azokról semmi sem szivárgott ki, mert a tárgyalásokat a legnagyobb titokban folytatták le.

— Új intézkedések a csomagszállító vonatok közlekedéséről. Új intézkedéseket léptettek életbe a rapid csomagszállító vonatok közlekedéséről. A 2502. számú vonattal Aradról Tövisre érkező vagonok (vagonok hámbaré) a keddi napon, amikor a 3501. számú vonat közlekedik, a 3023. számú vonattal továbbíthatnak. Székelykocsárdi viszonylatban az Aradról érkező ilyen vagonokat vasárnap, amikor a 3506. számú vonat nem közlekedik, a 3096. számú vonat továbbítja. Hétfői napokon, amikor 3099. számú vonat nem közlekedik a marosvásárhely—aradi, marosvásárhely—temesvári viszonylatban ilyen vagonokat a 3502. számú vonat továbbítja.

— A községek jövedelmei és az új közigazgatási törvény. A most megjelent új közigazgatási törvényt Armand Călinescu belügyminiszter részletes jelentéssel kísérette, amelynek a községi jövedelmekre vonatkozó része a következő főbb intézkedéseket tartalmazza: A községek jövedelmei, a mezőgazdasági adó, további két százalékos illeték.

— Öngyilkos aggyasztán. Megdöbbentő módon vett véget életének König János, aradmegyei Szentlányfalva községbeli gazdálkodó. A 57 éves aggyasztán évek óta gyógyíthatatlan betegségben szenvedett és ezért többször öngyilkosságot kísérelt meg. Tettét azonban mindig idejekorán felfedezték és megakadályozták végzetes tettének keresztülvételében. Tegnap délután azonban sikerült kijátszania hozzátartozói éberségét és lakásában felakasztotta magát. Mire rátaláltak, már halott volt.

— Emlékezés Czárán Gyulára. Megirtuk, hogy a Carpatina Turista Egyesület aradi osztálya Czárán Gyula születésének 91-ik évfordulóján koszorút helyez el annak menyházai sírján. Az elnökség ezután is értesíti tagjait és az érdeklődőket, hogy az indulás tehergépkocsin aug. 20-án (szombaton) délután, visszatérés pedig aug. 21-én (vasárnap) este lesz. Jelentkezni lehet Sándor Iván és Társa-cég irodájában.

Megkezdődött az aradi pénzügy-igazgatóságon az italmérési engedélyek árlejtése

Elhalasztották az ujaradi engedélyekre vonatkozó versenytárgyalást

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a jövő évi törvény módosítása alapján a régi magyar törvények értelmében kiadott italmérési engedélyeket ebben a formájukban megszüntetik és az ilymódon szabaddá váló italmérési engedélyek elnyerésére árlejtést írtak ki. Az Arad megye területén ilyen módon bérbeadandó italmérési engedélyre augusztus 16-tól kezdődőleg tüzték ki a versenytárgyalásokat és az első napon az ujaradi engedély-igénylőknek kellett ajánlatukat benyújtaniuk. A jelenlegi italmérőkön kívül újabb igénylők is megjelentek a versenytárgyaláson, amelyet azonban ügyviteli formák miatt elhalasztottak. Az ujaradi italmérési árlejtését felfüggesztették, de a további versenytárgyalások szerdától kezdődőleg folytatódhatnak.

Véres szerelmi dráma Pécskán

Véres szerelmi dráma történt az Arad megyéhez tartozó Pécska községben. K. G. 18 éves falubeli legény udvarolni akart Boldizsár Katalin 19 éves pécskai leánynak. Ez azonban nem fogadta a kiskoru udvarlását. A kiköszörzött udvarló bosszúból később többször megszurta Boldizsár Katalint, akit sérülései miatt az aradi központi kórházba szállítottak, míg a merénylő elmenekült. Kézrekerítésre vizsgálót indított a csendőrség.

Sárosi György dr. futballakadémija. A világ-hírű magyar futballista teljesen újszerű, remek képekkel illusztrált futballakadémiát rendez az „Önép” képes szírirodalmi lap most megjelent új számában. Fő-elárúzó: Journal Import, Nagyvárad, Bul. Reg. Ferdinand 46. Egy szám ára 15 lei.

Pamutcérna behozatali illetéke. A pénzügyminisztérium közölte az összes vámhivatalokkal a következőket: a díjszabásban 516. és 517.-es szám alatt feltüntetett, varrásra és himzésre kész állapotban behozott pamutcérna az importnál kiszámított forgalmi adó megállapításának szempontjából a gyapotszövetekkel azonos elbírálás alá esik.

Krokodillarmok világa a trópusokon. A Nilus felső folyásánál Jeronym nevű angol farmer krokodilus tenyésztésre rendezkedett be. Valóságos krokodilköltőtelepe van már, amelyről krokodilusokkal látja el az angol börtönök börtönöket. Erről közöl Tolnai Világlapja legújabb száma rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket.

Szigorosan ellenőrzik a szójababkivitel. A szójababkivitel szigorú ellenőrzését illetően a pénzügyminisztérium rendeletet bocsájtott ki, amelynek értelmében kizárólag az előre meghatározott feltételek mellett történhetik meg eme termékek kiszállítása.

Rendőrségi hírek. Erbeszkern Katalin aradi magánzó Doamna Balasa-ucca 1. szám alatti lakásában tűz keletkezett. A tűz hamarosan lokalizálták és így az anyagi kár mindössze ezer lei. — Szabó József, Vasile Paguba-ucca 23. számú házában betörők garázdálkodtak. A tettesek két pár löszerszámot vittek magukkal. A feljelentő károsodása ötezer lei. — Scharer Irén Baritiu-ucca 35. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen egy brassói asszony ellen, aki a panaszos szerint egy börtönt lopott el tőle, amelyben huszezer lei értékű holmi volt. — Meglopták Marian Iosif, Fabrici-uccai lakost is, akitől négyezer lei értékű különböző tárgyat vittek el. — A tetteseket keresi a rendőrség.

Eltűntek Aradról. Özvegy Liozer Jánosné, Caragiule-ucca 4. szám alatti lakó magánzó bejelentette a rendőrségen, hogy 20 éves György nevű hentesinas fia eltűnt munkahelyéről. — Kiss Károly, Episcopul Radu-ucca 13. szám alatti lakos arról értesítette a rendőrséget, hogy Erzsébet nevű huga nyomtalanul eltűnt lakásáról. — Az eltűntek felkutatása érdekében a rendőrség vizsgálatot indított.

Milyen nő tetszik a férfiaknak? Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a „Déli-báb” új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos színdarabot, premierbeszámolókat, szín házi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képekben.

Nem nyílt ki az ejtőernyő:

szörnyethalt William világrekorder

Páris. James Williams, az ejtőernyős világrekorder, Aulnierben egy ejtőernyő-meetingen szerencsétlenül járt, mert az ejtőernyő nem nyílt ki és James Williams meghalt. Williams, igazi nevén Nilaud, Párisban 1910-ben született és már 19 éves korában „jellepett” és felvette a Williams

nevet. Kilenc év alatt több, mint 350 ejtőernyős ugrást végzett, köztük ez év márciusában megjavította az ejtőernyős ugrás világrekordját és 11 ezer 245 méterről ugrott le. Az ejtőernyő csak akkor lett kinyitva, amidőn 225 méternyire volt a földtől.

Alkalmazzák az építkezési törmelékek elszállításáról intézkedő városi szabályzatot

A polgármestert helyettesítő Riscuța Moise nyugalmazott alezredes, alpolgármester kezdeményezésére a város műszaki ügyosztálya tervezetet készített a külvárosi uccák vízszintezéséről. Ez a szabályzattervezet, amelyet a polgármester el is fogadott, már életbelépett és lényegében arról intézkedik, hogy az építkezésekből származó anyag-törmelékeket a jövőben szabályozott módon az alábbi rendszer alapján és az itt előírt helyekre szabad elszállítani:

1. A belvárosi építkezéseknél, átalakításoknál keletkező törmeléket a Cetatea Veche városnegyed uccáiba (Domniței, Triumfului, Occident, Eroul Necunos-

cut, 10 Maiu, Motilor, Răzesilor, Patriei, stb.)

2. A Mosóczy-telepi városnegyed uccáiból származó építkezési törmelékek a Fiuhi, Ionica, Protopopescu, Tache, Surorilor uccákban helyezhetők el.

3. A pernyávi, buzásaki, ségai építkezési maradékok a legelősor városi oldalára, a Bucuresti, Tiberiu, Paleologu, Faraon uccákba viendők.

4. A mikelakai malter-anyag a Constanța, Junilor, Pășunei, Semănătorului uccák feltöltésére szolgál.

5. A gáji építkezéseknél előforduló törmelékek lerakási helyei: a Creanga, Faurilor, Iustinianu, Poetului uccák.

Eletbelépett újra

a téli záróra Aradon

Ismét délután 3-kor nyitnak

és este 7 órakor zárnak az aradi kereskedők

Ismeretes, hogy még júniusban megállapodás jött létre az aradi kereskedők és alkalmazottak között a nyári záróra vonatkozásban. A megállapodás értelmében augusztus 15-ig a nyitás és a zárás aként módosult, hogy az összes üzletet délután 4-kor nyitották ki. A megállapodásnak idején a munkaügyi inspektorátus utján leterjesztették a munkaügyi minisztériumhoz, amely azt jóváhagyta. A megállapodás érvénye augusztus 15-én lejárt és ennek megfelelően a mai nappal újból életbelépett a téli záróra, vagyis az üzletet március 2-ától kezdve délután 3 órakor nyitják és este 7 órakor zárnak.

Dublőpályázat a Színházi Életben. Londonban a legnagyobb sikert aratta az a pályázat, amelynek tagjai a hollywoodi filmsztároknak hasonmását. Most a Színházi Élet pályázatot tüzött ki, amelyben felszólítja hölgyolvasóit, hogy küldjék be fényképeket azok, akik valamilyen magyar, vagy külföldi filmsztárhoz hasonlítanak. Akinél legfrappánsabb a hasonlat, az egy estélyi ruhát, estélyi belépett, estélyi cipőt kap ajándékként. A most megjelent új számában már közöl is a Színházi Élet „Szakasztott” című pályázata ilyen fényképeket. A Színházi Élet ebben az új számában — sok érdekes cikke és szenzációs képek mellett — közli a „Zöld istennő” című világsiker aratt színdarabot, kottamellékletén a Földes-Harmat „Szivednek színtaranyból építke emeletes palotát” kezdetű slow foxot adja és ebben a számában fejeződik be Erdős Renée-nek „Az asszony utja” című regénye. 32 oldalas színes gyermeklap, Rádió Világhírű, kézimunka melléklet egészíti ki a Színházi Élet új számát, melynek ára 20 lei, Előfizetési díj negyedévre 250 lei. Kiadóhivatal: Budapest, VII., Erzsébet-körút 7.

Cserépkályha lerakatot nyitottam

Str. Bratianu 19. sz. alatt. Új kályhák felállítását, régi kályhák átrakását, valamint javításokat vállalom jutányos áron

Szabó Miklós kályhámester

A magas vérnyomás és a vérkeringési zavarok kezelésénél reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz sokszor nagyon jól tesz, mert a bélműködést csakhamar elrendezi, az emésztést előmozdítja, az anyagcserét felfrissíti és ezáltal igen kellemes közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát.

TOVÁBB TART AZ ARANYLÁZ LONDONBAN. Az angol főváros pénzügyi körében még mindig nem csillapodott le az a lázas nyugtalanság, amelyet egyes körök a nemzetközi helyzet jelenlegi állásának tulajdonítanak. Londonban továbbra is nagyarányú aranykereslet mutatkozik. Ennek következtében az arany rekordárát érte el. Az aranyár emelkedésének oka a dollár iránti érdeklődésben keresendő.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

FÖLDES gyógyszerár, Str. Eminescu.
KÁRPÁTI gyógyszerár, Bul. Reg. Ferdinand
ROZSNYAI gyógyszerár, Piața Avram Iancu
(Tel.: 15-00.)

Sportoló apáca

Erdekes fényképet közöl a mai Paris Soir. A képen egy ferencrendi apáca látszik — teniszszedés közben. Földgörgő feketé szerzetesruha, fehérszegélyű, hosszú feketé fátyol van az apácán: a ferencrendi nővérek szabályos öltözete. Jól kezében mozdítható teniszütőt tart. A fénykép abban a pillanatban készült, amikor erőteljes drive-al küldte át a labdát a pálya túlsó felére. Erős lendület van a mozdulatában. A kedves nővér egy texasi zárdában él, Dallasban. Ennek a zárdának minden lakója sportol. Legkedvesebb sportjuk a tenisz — annak ellenére, hogy, mint mondják, a hosszú ruha bizony gátolja őket a szabad mozgásban.

Karakül-báránybőrök kivitele. A karakül-báránybőrök kivitelének minél hathatósabb ellenőrzése érdekében intézkedés történt, hogy ezt a bőrt csak három vámhivatalon keresztül szállíthassák külföldre az exportőrök. A három vámhivatal: a cernautii, a chisinaui és a balti.

A „Consum” legújabb száma folytatja a Legfőbb Gazdasági Tanács által közzétett alapelvekről szóló anketját, amelynek keretén belül Diamant Izsó, a Sodronyipar R. T. vezérigazgatójának hozzászólását közli. Kérem mutatványszámot a kiadóhivaltól. Postafiók 127.

FORUM

Orezeanu Romulus törvényszéki főelnök, felesége és Dr. Vuia Salvator főorvos köszönete

A Szeged melletti autóbaleset sérültjét tegnap Budapestre vitték és teljes felgyógyulásukig a Lukács-túrdóban maradnak. Dr. Vuia Salvator főorvos sógora és nővére mellett marad.

Orezeanu Romulus főpolgármester és neje, valamint dr. Vuia Salvator igazgató főorvos, la-punk útján mondanak köszönetet mindazoknak, akik érdeklődésükkel őket betegágyuknál felkeresték, virágokat küldtek és akik figyelmességüknek és szeretetüknek kifejezést adtak az őket ért baleset alkalmából. A főelnöknek és feleségének, valamint dr. Vuia főorvosnak nem áll módjában külön-külön megköszönni az érdeklődést, de mélyen meghatótta mindhármiukat a szeretetnek és a ragaszkodásnak spontán és impozáns megnyilvánulása, amely az aradi társadalom részéről nemzetiségi különbség nélkül kifejezésre jutott.

SPORT KÖZLÖNY

Váratlan előnyt szerzett a Ripensia az országos bajnokság döntőjében

Ripensia—Rapid 2:0 (1:0)

Három tizenegyes maradt kiaknázatlanul!

București. Viszonylagos mérsékelt érdeklődés — 6000 néző — mellett folyt le a fővárosban az országos bajnokság első döntő mérkőzése, amelyen a két csoportgyőztes, a Rapid és a Ripensia csapott össze és a mérkőzés — meglepetésre — a Ripensia megérdemelt győzelmét hozta. Piky Kroner sípjelére így álltak fel a csapatok:

RIPENSIA: Pavlovici—Bürger, Regdon—Gál, Kotormány, Lazar—Bindea, Oprean, Marksteiner, Schwartz, Dobay. — **RAPID:** Radulescu—Wetzer II., Rosculeț—Vintila, Rasinaru, Raffinszky—Bogdan, Moldoveanu, Auer, Barátky, Lengher.

A Ripensia azonnal támadással kezd és már a 2. p. gólt ért el olyképpen, hogy Marksteiner ügyesen átjatsza Rosculețet, majd Radulescut és közelről a hálóba küldi a labdát. A játék ezután változatosabb, de 15 perc után ismét a Ripensia támad többet, majd feljön a Rapid, azonban Pavlovici kiűnő.

Szünet után az iram még hevesebb, a játék pedig egyre keményebbé válik. A Rapid felforgatja

csatársorát, a Ripensia is változtat olyképpen, hogy Dobay kerül jobbösszekötőbe, Oprean a fedezet és Lazar a balszélső. Kotormány bombája kerül kapu fölé, majd Bogdan fut el és biztos helyzetből hibáz. A 26. p. Barátky kiugrik és lövőhelyzetben Regdon felvágja. A bíró 11-est ad, amelyet Barátky löv, de Pavlovici nagy lélekjelenléttel, lábbal kivédi a büntetőt. A 38. p. Bindea faképnél hagyja Rosculețet és közelről megszerezte a Ripensia második gólját (2:0). Két perccel később nagy kavardás a Ripensia kapujánál és Barátky lövése elakad, a bíró 11-est ítél. Raffinszky át a büntető. rugásnak, de bombájára Pavlovici párdúcyszerűen ugrik és kitolja a labdát. Egy perc múlva a Ripensia rohamoz és Rosculeț Bindeat tulkeményen szereli. Ez is tizenegyes, de Marksteiner lövését Radulescu menti.

A Ripensia a győzelmet megérdemelte, mert egyszerű eszközökkel, jobb taktikával dolgozott ellenfelénél. Egyénileg Pavlovici remek, Bürger, Kotormány, Gál, Bindea, Lazar jók. A Rapidban Radulescu, Rosculeț, Raffinszky és Barátky érdemeinek dicséretet. Kroner jól bíraskodott.

A Gloria nyerte a vasárnap—hétfői körmérkőzés serlegét

Elénkíramu változatos és izgalmas küzdelmeket vívtak a csapatok

Vasárnap és hétfőn négy aradi csapat: a Gloria, AMEFA, Olimpia és CAA körmérkőzés keretében találkoztak, amelynek győztese a Gloria evezős szakosztálya által felajánlott serleget kapta. Első napon úgy a Gloria, de főleg az AMEFA nagyarányú győzelmeket arattak a CAA, illetve Olimpia felett, a második napon a harmadik helyért folytatott küzdelmet az Olimpia nyerte, a döntő pedig a lelkes Gloria megérdemelt győzelmét hozta. A sorrend a pont és gólarány szerint így alakult:

1. Gloria	2	2	—	—	9	4	4
2. AMEFA	1	2	1	—	10	3	2
3. Olimpia	2	1	—	1	4	10	2
4. CAA	2	—	—	2	4	10	—

Beszámolunk a mérkőzésekről a következő:

Gloria—CAA 6:2 (2:1.)

A Gloria jó játékkal győzte le a szívós

ellenállást kifejtő atlétákat. Mercea gólját Miklósi egyenlített, sőt Tudor révén 2:1 az eredmény. A második félidőben Fritz és Henegar góljaira Linguran 11-esből válaszol, de Ujj (öngól) és Igna góljai kialakítják a végeredményt. A Glóriában Theimer, Variassv, Micola, Fritz, Tudor és Igna, a CAA-ban Vass, Linguran, de főleg Eberlein volt jó. Bíró: Marjita.

AMEFA—Olimpia 8:0 (1:0.)

Az Olimpia erejéből csak egy félidőre tellett, szünet után az AMEFA kitűnő csatárjattal tetszés szerint győzött, Batrin lőtte az első félidő gólját, szünet után Perneki, Egedi (öngól), Léb (2), Batrin, Perneki és Dvorzsák szereztek a további gólokat. A győztes csapatban Gerold, Slivat, Szaniszló, de főként Léb és Perneki voltak kitűnők, az Olimpiában Grand, Egedi, Berar és Molnár érdemelnek említést. Bíró: Ciorogariu.

Olimpia—CAA 4:2 (1:1.)

Sokáig egyenlő ellenfelek küzdelmét hozta a mérkőzés és csak az utolsó félóránban kerekedett felül az Olimpia. A CAA vezet Eberlein góljával, majd Rohan gyenge fejesét Lőrincz beejti. Szünet után Molnár lövőhelyzetben gólt, majd Bucsa és Bugar II. közelről lövő gólokkal 4:1-re állítják az eredményt, mig-nem Czvitkovits oldalról küldött szabadrugása hozza a második CAA gólt. Az Olimpia együttesében Sabau és Ehed, Szijcsák, Berar, Bugar II. és Molnár, a CAA-ban Linguran, Kuluncsics, Eberlein és Berar II. voltak jók. Bíró Darázs.

Gloria—AMEFA 3:2 (1:1.)

A két A) ligás csapat találkozója élénkíramu játékot hozott, amelyet a Gloria a második félidőben mutatott nagyobb küzdőképességével megérdemelten nyert meg. Amíg az AMEFA fedezetsora bírta az iramot, addig inkább a munkáscsapat volt fölényben, szünet után azonban a Gloria bizonyult állóképesebbnek. Pfeiffer bíró sípjelére így állt fel a két csapat:

Gloria: Theimer—Variassv, Volentir—Siclovan, Régnér, Micola—Igna, Tudor, Fritz, Henegar, Mercea, AMEFA: Gerold—Slivat, Kovács (Buibas)—Szurgyi, Szabó, Szaniszló—Bermoser, Léb (Dvorzsák), Perneki, Bellai

(Dvorzsák), Batrin.

Az AMEFA támad és a 3. p. Batrin elől Siclovan hendszet vét s a megítélt 11-est Szabó lövi, de Theimer szögletre tolja. Az AMEFA tovább is rohamoz és a 18. p. gólt ér el. Perneki pompásan kigyőzik át a védőkön. Léb eltolja a labdát, aki védhetetlenül a jobbsarokba vágja (0:1.) A 25. p. óriási helyzet marad ki az AMEFA kapunál: Mercea kapufát löv, a visszapatnó labdát Fritz a kaputól két lépésről fölé emeli. A 31. p. Tudor váratlanul 16 méterről ballal löv és a labda a lécről Gerold hátára, onnan pedig a hálóba pattan (1:1.)

Szünet után Buibas áll be Kovács helyett, Bellai pedig Dvorzsák helyettesíti, a Gloria változatlan. A 12. p. vezet a Gloria: Buibas szögletet vét, a sarokrugás után a labda Buibasról a hálóba pattan (2:1.) A 22. p. Bermoser fut el, jó beadását Batrin a kapuléc élénél fejeli. Két perc múlva Slivat feleslegesen cselezget Fritzzel, a labdát a középcsatár közepre küldi, ahol Henegar közelről bevágja (3:1.) A gól után Léb helyett Bellai áll be és a 33. p. Batrin lövését Theimer ejti, Dvorzsák pedig bevágja (3:2.) Mercea lövése ad még munkát Geroldnak.

A győztes csapat védelme igen jól játszott, Theimernek szép védései voltak, a hátvédek is szorgalmasak. A fedezetsorban Siclovan és Micola a legjobbak, de Régnér is agilis. A csatársor legjobbjá Henegar, aki a védelemnek is sokat segített. Az AMEFA védelmében csak Kovács volt kifogástalan és érthetetlen volt a nem fitt Buibással való kicserélése. Slivat jó momentumok mellett sokat hibázott. A fedezetsorban csak Szaniszló volt jó, elől pedig talán csak Bermoser említhető, valamint Perneki. Pfeiffer jól vezette a mérkőzést.

Utolsó mérkőzésen kapott gólt a CAA törpe-csapata

A törpe-bajnokságban mindössze 3 mérkőzés lejátszatlan még és az utolsó fordulóban, utolsó mérkőzésén kapta egyetlen góliját a CAA törpe csapata, amely csak küzdelem után győzte le a Hakoah törpéit. A Gloria és az AMEFA fölényesen nyertek, az Unirea pedig nem jelent meg az Olimpia elleni mérkőzésre. A táblázat most így fest:

1. CAA	7	7	—	—	28	1	14
2. Olimpia	6	4	1	1	15	3	9
3. AMEFA	6	4	1	1	11	3	9
4. Gloria	6	4	—	2	24	4	8
5. Hakoah	6	2	—	4	8	10	4
6. SGA	6	1	1	4	3	21	3
7. Unirea	7	1	1	5	2	36	3
8. Titanus	6	—	—	6	1	14	0

Az eredmények: CAA—Hakoah 7:1 (1:1), Gloria—SGA 7:0 (3:0), AMEFA—Titanus 3:0 (2:0), Olimpia—Unirea, utóbbi nem jelent meg.

O látörés egy aradi edzőmérkőzésen. Vasárnap a Tricolor-pályán edzőmérkőzést játszott a Sparta és a Fortuna. A Sparta egyik játékosa, Matolcsi István összeszefutott a Fortuna kapusával. Orossal és Matolcsi láb-szárcsont-törést szenvedett. A fiatal játékos beállították a kórházba, ahol gipszbe tették a törött lábat.

Háromhetes gyógykúra

BUDAPESTEN

a fürdők metropolisában

Díjmentes vizum, 50% kedvezmény a magyar vasut vonalain. Lakás és teljes ellátás luxusszállodában, illeték, orvosi felügyelet, kiszolgálás, körutazás, számos kedvezmény. — Leiben tiszteendő az

„EUROPA“

Román Nemzeti Utazási és Idegenforgalmi Vállalat összes irodáiban. ARADON: Bulv. Regina Maria 10 szám.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Rendszeres hajójáratok

Északamerika, Kanada, Középamerika, Kuba-Mexiko, Délamerika, Keletázsia, Ausztrália és Hollandiáiba

Tengeri utazások

tökéletes üdülést és sok örömet nyújtanak! Földközi-tengeri utazások tavasszal és ősszel, Északi-tengeri és atlanti-szigeti utazások, Nyugatindiai utazások, Világkörüli utazások, Utazások Afrika körül valamint olcsó tengerentúli tanulmányi utazások

Felvilágosítások, prospektusok díjmentesen kaphatók a Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

képviselőtél:

Künstler utazási iroda
Arad, Bul. Regina Maria 24.
Telefon 10-86.

Három ifjúsági rekord az országos atlétikai bajnokságon

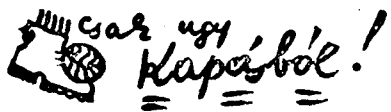
Predeal. A kétnapos országos atlétikai bajnoki verseny közepes eredmények mellett három új ifjúsági rekordot eredményezett. A verseny eredményei a következők:

- 100 méter: 1. Cristea (Venus) 10.9 mp. ifj. rek.
- Görög stílusú diszkoszvetés: 1. Gurau CA Braila 3486 cm.
- Távolugrás: 1. Stoichitoiu (Soimi Kolozsvár) 668 cm.
- 800 méter: 1. Lapuşan Metropola 2 p.
- 110 méteres gát: 1. Negru Viforul Dacia 16.2 mp.
- 200 méter: 1. Iordache Stadiul Roman 23 mp.
- 1500 méter: 1. Dinu Cristea Stadiul Roman 4 p. 10.0 mp.
- Rudugrás: 1. Eilhard CS Rékás 370 cm.
- 400 méter: 1. Iordache Stadiul Roman 51 mp.
- Súlydobás: 1. Gurau CA Braila 1325 cm.
- Diszkoszvetés: 1. Gorcoman CA Kolozsvár 4002 cm.
- 5000 méter: 1. Dinu Cristea Stadiul Roman 15 p.
- Magasugrás: 1. Spaniol Stadiul Roman 174 centiméter.
- Gerelyvetés: 1. Vamanu 5813 cm.
- 4x100 méteres staféta: 1. Venus 44.3 mp. ifj. rekord.
- Hármasugrás: 1. Calistrat Viforul Dacia 1370 cm. (Versenyen kívül Ionescu (Venus) 1375 cm.-el új ifj. rekordot állított fel.)
- A Carol és Universul között a Stadiul D. Brassó és a Gazeta Sporturilor serlegeit a Viforul Dacia nyerte.

A magyar válogatott nyerte az EB vízipóló tornáját

London. Az Európabajnokság vízipóló tornáját a magyar válogatott vízipóló csapat nyerte Németország csapata előtt. A vízipóló-torna részletes táblázata a következő:

1. Magyarország	6	6	—	—	35	3	12
2. Németország	6	5	—	1	23	8	10
3. Hollandia	6	2	2	2	17	22	6
4. Belgium	6	2	1	3	17	19	5
5. Olaszország	6	2	1	3	11	22	5
6. Franciaország	6	1	2	3	12	17	4
7. Anglia	6	—	—	6	10	34	—

Az USA atlétai kétnapos versenyen Berlinben 122:92 arányban győzték le a német atlétaválogatottat. A verseny kimagaslóan legjobb eredményét a 400 méteres síkfutásban az amerikai Malott érte el, aki 46.9 mp.-el győzött.

A Hungária labdarúgó csapata Kattowiceben a lengyel bajnok Ruch ellen játszott és 8:4 (6:1) arányban győzött. A Hungária góljait Kardos (4), Müller és Kisutzy (2-2) osztozkodták.

Pozsonyban az Újpest a Bratislava ellen mérkőzött és 2:2 (1:0) arányban döntetlenül játszott. Szeder és Zsengellér, illetve Jávor és Luknár a gólok szerzői.

A magyar-francia uszómérkőzésen a 4x200 méteres stafétában a magyar csapat 9 p. 20.8 mp. idővel győzött a francia előtt, amely 9 p. 25.6 mp.-et uszott. Vízipólóban 4:3 (2:1) arányban győzött a magyar csapat a francia ellen.

A DC amerikai zónadöntőjét Ausztrália nyerte Japán ellen. A zónaközi döntőt Ausztrália augusztus 18-tól játsza le Bostonban a német DC-csapat ellen.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik Reitter Iván főmérnök remetésén résztvettek, különösen az Astra-gyár tisztviselőikara, munkásai és a gyári zenekarnak, a Maros-egylet tagjainak és mindazoknak, akik ravatalára koszorút és virágot helyeztek s részvétükkel az egész Reitter-család fájdalmát enyhítették, ezúton mondok hálás köszönetet

Reitter Ödön

Rafael Éva kettős győzelme az országos uszóbajnoki versenyen

Nagyszeben. Nagy érdeklődés mellett bonyolították le az országos uszóbajnoki versenyt, amely Rafael Éva (CAA) révén nagy sikert hozott Arad uszósportjának. A kitünő hölgyuszó úgy az 50, mint a 100 méteres női gyorsuszást megnyerte és legyőzte az ország legjobb hölgyuszóit. A verseny eredményei egyébként a következők:

- 100 méteres: női gyors: 1. Rafael Éva (CAA) 1 p. 26.2 mp.
- 100 méteres férfi hátuszás: 1. Aranyosi CS Marosvásárhely 1 p. 19 mp.
- 200 méteres női melluszás: 1. Perlaki CS Marosvásárhely 3 p. 42 mp.
- 4x200 méteres gyorsuszó staféta: 1. Viforul (Dacia) 10 p. 34.5 mp.
- 50 méteres női gyors: 1. Rafael Éva (CAA) 35.9 mp.
- 100 méteres férfi melluszás: 1. Békés CS Marosvásárhely 1 p. 17.8 mp. orsz. rek.
- 100 méteres női hátuszás: 1. Perlaki CS Marosvásárhely 1 p. 41.1 mp.
- 4x100 méteres női gyors.staféta: 1. Mureşul 6 p. 25 mp.
- 1500 méteres gyorsuszás: 1. Kelemen CS Marosvásárhely 23 p. 47.4 mp.
- 3x100 méteres vegyes-staféta: 1. CS Marosvásárhely 3 p. 49.6 mp.
- 100 méteres gyors: 1. Püllök (Viforul Dacia) 1 p. 05.2 mp.
- 200 méteres gyors: 1. Kelemen CS Marosvásárhely 2 p. 29.4 mp.
- 400 méteres gyors: 1. Kelemen CS Marosvásárhely 5 p. 35 mp.
- 200 méteres melluszás: 1. Aranyosi CS Marosvásárhely 3 p. 03.8 mp.
- 4x100 méteres staféta: 1. Viforul Dacia 4 p. 32.2 mp.
- 400 méteres női gyors: 1. Bereczky CA Kolozsvár 7 p. 26.3 mp.
- 100 méteres női melluszás: 1. Krupal (Armin) 1 p. 39.8 mp.
- 3x100 méteres női vegyes staféta: 1. CS Ma-

rosvásárhely 5 p. 07.2 mp.

Vízipóló eredmények: Universitatea—CFR Bucureşti 4:1 (1:0). CS Marosvásárhely—Ferar 5:1 (3:0). Armin—CA Kolozsvár 3:1 (1:0). Viforul Dacia—Universitatea 7:1 (4:0). Viforul Dacia—CS Marosvásárhely 2:1 (0:1). CA Kolozsvár—Ferar 5:0 (3:0). Armin—Metropola 3:0 (2:0).

Szép eredmények a magyar atlétikai bajnokságokon

Budapest. Vasárnap és hétfőn bonyolították le Budapesten a magyar atlétikai bajnoki versenyt, amelyen több remek eredményt értek el a jó formában levő magyar versenyzők. Az eredmények közül kimagaslók Várszegi gerelyvető és Szilágyi 10 kilométeres futóeredménye. Az eredmények egyébként a következők:

- 800 m.: 1. Harsányi 1 p. 53.4 mp., rudugrás: 1. Csányi 370 cm., távolugrás: 1. Gyuricza 739 cm., 110 m. gát: Szabó Endre 15.3 mp., 100 m.: 1. Gyenes 10.7 mp., gerelyvetés: 1. Várszegi 7217 cm., 5000 m.: 1. Simon 15 p. 27.4 mp., 1500 m.: 1. Harsányi 4 p. 00.6 mp., 200 m.: 1. Gyenes 21.5 mp., súlydobás: 1. Darányi dr. 1517 cm., 400 m.: 1. Görkői 49 mp., magasugrás: 1. Losonczy 176 cm., diszkoszvetés: 1. Kulitzky 4955 cm., hármassugrás: 1. Dusanoki 1447 cm., 10.000 m.: 1. Szilágyi 30 p. 56.8 mp. magyar rekord. 400 m. gát: 1. Polgár 57.1 mp.

O Eredmények az ország minden részéből: Bucureşti: Venus—Tricolor CFPV 6:3 (3:1), Temesvár: Chinezul—Kikinda válogatott 7:4 (3:2), CAMT—SSMR 8:2 (6:2), Kolozsvár: Victoria—Industria Sarmei 5:1 (5:1), Resica: UDR—CFR Temesvár 11:0 (5:0), UDR II—Fratelia 6:2 (2:1), Ploieşti: Tricolor—Gloria CFR 8:1 (3:1), Galaţi: Juventus—DVA 4:1 (1:0), Nagybánya: Phoenix—Staruinja 5:0 (1:0), Boksánbánya: CS Bocsa—Vulturii 4:0 (2:0).

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Szaj- és körömfájás megbetegedés Temes-Torontálmegyében

A külföldön már hossz bb ideje pusztító veszedelmes járványnak az országban való elterjedésétől tartanak. — Arad megyében sertésvész és lépfene megbetegedések fordultak elő

Feltűnést keltő és gazdakörökben komoly aggodalomra okot adó jelentés érkezett az illetékes aradi állategészségügyi hatóságokhoz. A híradás szerint Romániában, Arad megye közvetlen szomszédságában is fellütötte fejét a szaj- és körömfájás veszedelmes járványa, amely külföldön az utóbbi időkben jelentős károkat okozott az állományban és amelynek megfékezésére az állományhelyeken, ahol a betegség elharapódzott, csak nehezen sikerült módot találni. Már a külföldi járványok idején felmerült az aggodalom, hogy a veszedelmes állatkór az országban is elterjedhet. Ugy látszik ez az aggodalom nem volt alaptalan, mert a temes-torontálmegyei Obesenyő községben az állatorvosi hatóságok szaj- és körömfájási esetet állapítottak meg. Egyetlen állatmegbetegedésről van egyelőre szó, azonban a legérzékenyebb egészségügyi intézkedésekre van

szükség, egyrészt a betegség terjedésének megakadályozására, másrészt a járvány előfeltételeinek megszüntetése érdekében. Az arad megyei állategészségügyi hatóságok a maguk részéről szintén intézkedtek, hogy Arad megye területét feltétlenül megóvják a káros és veszedelmes szaj- és körömfájás járványtól.

Itt írjuk meg, hogy Arad megyében sertésvész és szarvasmarha-épilepsze megbetegedések fordultak elő. Az Aradra érkezett hivatalos jelentések szerint Ujaradon, Wiesenheid, Kisszentmiklós, Menderlak, Halmágycsucs, Konop, Milova, Diecs, Egeres, Ternoza községekben találtak beteg sertéset, Pleskucán, Zimbrón, Solymoson, Világoson és Sikolán szarvasmarha megbetegedéseket állapítottak meg. A szükséges állategészségügyi intézkedéseket ebben a vonatkozásban is megtették.

Kisantant érdekképviselet alakul Jugoszlávia értelepeinek kiaknázására

A Kisantant Gazdasági Tanácsa, amint már közzöltük, szeptember 30-án tartja meg plenáris ülését Split-ben. A plenáris ülés előtt a három állam megbízottai között tárgyalások indulnak olyan részvénytársaság megalapítása érdekében, amelynek célja lesz a jugoszláviai hatalmas és gazdag ércelőfordulások minél intenzívebb kitermelése. Románia és Csehszlovákia a részvénytársaság megalapításához szükséges tőkét a román-jugoszláv, illetőleg a csehszlovák-jugoszláv kli-

ringkövetelésekkel fedeznek, amelyeket erre a célra használnak fel. Ez a vállalat látná el úgy a romániai, mint a csehszlovákiai vas- és fémérc-szükségletek jelentős részét.

= Románia kereskedelmi képviselete Albániában. Miniszteri határozat jelent meg, amelynek értelmében az ország Belgrádban működő kereskedelmi ügyvivőjének hatáskörét Albániára is kiterjesztették.

Angol gazdasági központ a Balkán-államok felé irányuló kereskedelem lebonyolítására

Angol kormánykörökben, londoni jelentés szerint, felmerült az a terv, hogy a Balkán-államok gazdasági megbízottait értekezletre hívják össze az Anglia által nyújtandó hosszulejratu hitelek kérdésében. Függetlenül ettől a prágai Centre Economique mintájára hasonló intézmény alapítását tervezik Londonban. Ennek az intézménynek célja volna, hogy kiépítse

a Balkán-államokkal a kereskedelmi összeköttetést, ugyanakkor tanulmányozná azokat az üzleti lehetőségeket, amelyek Anglia számára nyílnak a Balkán-államokban. A londoni Centre Economiquenak nem volna monopoljellege, hanem csak az angol kereskedelem figyelmét irányítaná a Balkán-államok felé.

1.473 millió lei értékű árut importáltunk júliusban

Most hozták nyilvánosságra az ország júliushavi összbehozatalának kimutatását, amelynek számadataiból kitűnik, hogy az elmúlt hónapban összesen 1.473.664.060 lei értékű árut hoztunk az országba. Ez az összeg 30 millióval kevesebb, mint a júliushavi behozatal értéke volt és 54 millióval marad az elmúlt év júliusában eszközölt behozatal mögött. Legnagyobb szállítók ebben a hónapban is Németország volt, amennyiben — Ausztriát is beleértve, — összesen 623.535.947 lei értékű német áru érkezett az országba. Az első helyen álló német birodalom után következik Csehszlovákia (125.180.822 lei), Franciaország (120.991.275 lei), Anglia (114.340.038 lei), míg a további sorrend a következő: Olaszország (85.952.138 lei), Egyesült-Államok (85.779.736 lei), Belgium (65.601.680 lei), Egyptom (53.568.782 lei), Magyarország (45.382.407 lei). A többi országokból vásárolt áruk értéke nem éri el a 40 milliót.

Rendelet törvény a csődügyek elszámolatlan tételeinek elévüléséről

A Monitorul Oficial 186. számában törvényrendelet jelent meg, amely a felszámolt csődügyekből bevételezetlenül maradt követelések ügyét rendezi. Az elévülési időt két esztendőben állapítja meg a törvényrendelet. Ha valamely csődügyből kifolyólag a hitelezők rendelkezésére bocsájtott összeget ezen idő alatt nem veszik át, a követelés az állam javára elévül. Az elévülési idő a csődfelszámolás ügyletének lezárásával kezdődik, a törvényben meghatározott feltételek szerint. A rendelet törvényt az igazságügyminiszterium hosszabb indokolással látta el, amely a törvény kibocsájtásának szükségességét magyarázza.

= TELJESEN SZABADDÁ TETTÉK A TENGERRIVITELT. A kormány gazdasági bizottságának legutóbbi ülésén, a várható tengeri-termés-re való tekintettel, elhatározták a tengeri-kivitel tilalmára vonatkozó intézkedések visszavonását. A tengeri-kivitel a jövőben minden megszorítás nélkül bonyolódik, azzal az előzetes feltétellel, hogy az exportöröknek értesítenie kell a gabonakivitel irányító bizottságot. A valutáris tilalmak alapján dolgozó országok viszonylatában előzetes kivitteli engedély szükséges.

= Árlejtés. Az aradi uthivatal augusztus 17-én árlejtést tart 1.499.280 lei értékű kavicsozási munkát elvégzésére. Óvadék öt százalék. Információk a megyei uthivatalnál.

ÁRFOLYAMOK

Augusztus 15-én

Devizák és effektív külföldi pénzek hivatalos árfolyamai a Banca Naționala jegyzése szerint, 38 százalékos felárral: egyiptomi font 689.31—701.73, németalföldi forint 75—76.25, belgas 23.35—23.67, dán korona 30.01—30.57, finn márka 3.01—3.08, escudo 6.20—6.31, angol font 672.06—684.48, olasz lira 7.172—7.172, dollár 137.65—140.14, norvég korona 33.74—34.43, francia frank 3.66—3.86, cseh korona 4.77—4.87, svéd korona 34.64—35.26, eszt korona 36.98—38.78, palesztinai font 672.75—685.17, zloty 27.73—26.29, svájci frank 31.53—32.08.

Harmincnyolc százalékos felár nélkül: egyiptomi font 499.50—508.50, németalföldi forint 54.36—55.25, drachma 0.99 (1.05)—1 (1.07), dinár 2.898—3.05, birodalmi márka 38—39, belgas 16.85—17.15, pengő 25 (26.50)—27, török font 82—83, angol font 487—496, lira 5.1966—5.1966, dollár 99.75—101.55, francia frank 2.65—2.80, cseh korona 3.46—3.53, lewa 1.24—1.30, palesztinai font 487.50—496.50, zloty 18.65—1905, svájci frank 22.85—23.25.

Paritás: egyiptomi font 826.389, németalföldi forint 67.20, drachma 2.47, dinár 2.933, birodalmi márka 39.825, belgas 16.737, pengő 29.24, dán korona 44.803, finn márka 4.21, török font 78.99, escudo 7.396, angol font 813.598, pezeta 32.258, olasz lira 5.198, dollár 98.741, norvég korona 44.803, cseh korona 3.357, illetve 4.128, lewa 1.208, svéd korona 44.803, palesztinai font 813.598, zloty 18.753, osztrák schilling 23.52, svájci frank 21.11, illetve 23.89.

Hivatalos aranyárfolyam: angol aranyfont 1118 lei, Napoleon-arany 886 lei.

Behozatali középárfolyam (38 százalékkal): Amsterdam 85.84, Páris 5.11, Zürich 38.80.

Szabadforgalmu devizaárfolyam (augusztus 13-án): cseh korona 4.84—4.86.

Értéktőzsde: Az ünnep miatt a tőzsde nem dolgozott.

Terménypiac: Beliöldön a piac általában lanya. Különösen galati-i viszonylatban uralkodott eszménytelenység. Bräilaban némi élénkülés mutatkozott, 58—59 kilós, 6 százalékos árpa 30.500 leiért, 79 kilós, 2 százalékos buza 41.250 leiért cserélt gazdát. Constantában 1000—2000 leies árcsökkenés mutatkozott a búzánál, így a 77—78 kilós árut 40.250 leiért, 78 kilós 3 százalékos árut 40.000 leiért helyezték el. A repce ára tartott.

Az egyes beiföldi piacokon az elmúlt évben a következő árak alakultak ki:

București: Új árpa 30.750, kukorica 34—34.250, repce 61 ezer lei vagononként.

Bräila: Búza 79 kilós 41 ezer lei, 80 kilós 43.500 lei, 77 kilós 40 ezer lei, árpa 29—31 ezer lei, kukorica 34—36.500 lei, borsó 44—45 ezer lei, repce 67—67.500 lei, napraforgó-mag 47 ezer lei vagononként.

Galati: Búza 80 kilós 42.500 lei, árpa 30.500—31.500 lei, zab 42—48 ezer lei, rozs 26 ezer lei, kukorica 35 ezer lei, napraforgó-mag 46 ezer lei, zöldborsó 48—50 ezer lei, lenmag 85—86 ezer lei vagononként.

Constanta: Búza 74 kilós 40 ezer lei, 78 kilós 42 ezer lei, 79 kilós 43 ezer lei, 80 kilós 43.500 lei, 82 kilós 44—44.500 lei, árpa 30.500—31.500 lei, bab 70—75 ezer lei, rozs 26 ezer lei, napraforgó-mag 42.500 lei, zab 37 ezer lei vagononként.

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejtethetetlen férjem, illetve édes jó apám halála alkalmából részvétüket nyilvánították.

özv. Baumann Ignáczné
Baumann László

Minden külön értesítés helyett.

Félmillió vagonos termésből kétszáz ezer vagon búzát exportálunk

Bucureștiből jelentik: A központi kimutatásügyi hivatal mezőgazdasági osztálya most hozta nyilvánosságra az ország gabonatermésének adatai alapján készített számcsoportosítását, amelyből megállapítható, hogy a buza hektáronkénti átlaghozama 13—14 métermázs volt. Hozzávetőleges számítás szerint az országban a búzatermés 500 ezer vagonos buzahozamot biztosított, ami rekordtermést jelent. A belső szükséglet hozzávetőlegesen 300 ezer vagonra tehető s így külkereskedelmünk útján 200 ezer vagon búzát hozhatunk forgalomba a nemzetközi piacokon. Ez a szám körülbelül a kétszerese az elmúlt kereskedelmi kampány során lebonyolított kivitteli forgalmunknak.

Németország érdeklődik a román borok iránt

Arszilárdulás a hazai borpiacon

A beiföldi borpiacon az utóbbi napokban az árak jelentős emelkedést mutatnak. Az ár-emelkedés részben azzal áll kapcsolatban, hogy minden valószínűség szerint az ezévi bortermés nem lesz olyan nagy, mint azt várták.

Másrészt az a körülmény befolyásolja a piac alakulását, hogy a kormány megengedte az eceteszenzia gyártását jobbminőségű borokból. Eceteszenzia gyártására, amint ismeretes, ezer vagon bort használnak fel ebben az évben. A romániai bor iránt egyébként nagy érdeklődést mutatnak a németországi bortimportőrök.

mert az eddigi próbaszállítmányok megfelelnek a német piac követelményeinek.

Rendszerezés hajójáratok

az Egyesült Államokba és Kanadába

a „Nieuw Amsterdam“, „Statendam“, „Rotterdam“ nagy luxusgőzöskkel, valamint

Délamerikába

belga és holland gyorsgőzöskkel:

Argentina
Brazília
Uruguay
Peru-Chile

Középamerikába:

Venezuela
Columbia
Haiti, Ecuador,
Honduras
Costarica
Trinidad

India és Ausztráliába,
Délamerika összes államaiba.

Információk és prospektusok a

Holland-Amerika Linie

vezérképviselőjénél:

„ORT“ Organizația Română de Turism
BUCUREȘTI, Calea Victoriei No. 70.
Timisoara, Str. Venetia 2. — Tel. 632.

HETENKÉNTI TÁRSASUTAZÁS

PÁRISBA és ISTANBUL

Jimboliától Lei 6.100—12.400

Constanta-tól Lei 4.200—5.950

Felvilágosítással szolgál és beiratkozásokat eszközöl az

„EUROPA“

Román Nemzeti Utazási és Idegenturizmus vállalat
Aradon: „EUROPA“ Strada Regina Maria 10.

